

Fundacja
Aleksandra Kwaśniewskiego
AMICUS EUROPAE

FAE Policy Paper
nr 27/2011

Piotr A. MACIĄŻEK

Lotos jako element rosyjskiej ekspansji gospodarczej

Minister Mikołaj Budzanowski odsunął w czasie ewentualną prywatyzację Lotosu, ale jej nie wykluczył. Tymczasem ewentualna sprzedaż tej firmy w ręce rosyjskie może okazać się fatalna w skutkach. Konsekwencją takiego ruchu byłoby nie tylko pogorszenie sytuacji Orlenu, ale także całego rynku energetycznego krajów bałtyckich.

Grupa Lotos a interes Polski

Posiadanie Grupy Lotos roztacza przed jej właścicielem cały wachlarz korzyści. Jednym z najistotniejszych jest nowoczesna rafineria w Gdańsku i naftoport, za pomocą którego można dostarczać do niej surowiec od strony morza. „Wariant rosyjski” mógłby zatem nie tylko zaopatrywać nowy nabytek w tanią ropę, ale także ją przetwarzać, a w konsekwencji zalać nią polski rynek rzucając cenową rękawicę Orlenowi. Z punktu widzenia dostarczania surowca od strony morza Lotos jest zresztą monopolistą. Jest to sprawa istotna nie tylko z powodów infrastrukturalnych, ale także „futurologicznych”. Spółka Lotosu – Petrobaltic – dzięży bowiem koncesje wydobywcze na Morzu Bałtyckim i Morzu Północnym (Norge Exploration and Production).

Grupa Lotos może nie tylko osłabić Orlen, czy rynek polski jako taki, ale ma także kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego kraju. W porozumieniu z PERN buduje bowiem magazyny ropy i paliw płynnych o pojemności 7 mln m³. Jest też właścicielem licznych koncesji krajowych dotyczących wydobycia gazu niekonwencjonalnego.

Grupa Lotos a Możejki

Przejęcie Grupy Lotos przez „wariant rosyjski” i jej konkurencja z Orlenem za pomocą taniej ropy mogłyby wpłynąć na sytuację finansową tego koncernu, a w perspektywie być może także na jego litewski nabytek. W atmosferze ostrej konkurencji i giełdowych spadków sprzedaż Możejki stałaby się możliwa. Orlen, choć dotąd godził się ponosić ciężar wielkich inwestycji, to jednak wielokrotnie dawał do zrozumienia, że wraz z upływem czasu Możejki stają się dla niego coraz większym obciążeniem. Rafineria dopiero w tym roku zaczęła przynosić zyski.

Lotos jako element rosyjskiej ekspansji gospodarczej

FAE Policy Paper nr 27/2011

Piotr A. Maciążek

Kwestia kupna Grupy Lotos przez Rosjan nie tylko z tego powodu zdaje się korelować z ich zainteresowaniem Możejkami. Lotos poprzez swoje udziały w spółce AB Geonafta kontroluje liczne złoża surowca na terenie Litwy, co zwiększyłoby z pewnością rentowność litewskiej rafinerii w przypadku jej odkupienia od polskiego koncernu...

Rosjanie budują także nową rafinerię w Estonii, która utrudni Orlenowi sprzedaż swoich produktów na rynku bałtyckim. Może to znacząco osłabić rentowność Możejek i stanowić dodatkową presję na płocki koncern.

Bałtycka układanka

18 listopada prezesi Sberbanku i Euroazjatyckiego Banku Rozwoju (oba kontrolowane przez FR) podpisali w Mińsku porozumienie w kwestii przyznania koncernowi Białoruskalij kredytu w wysokości 1 mld \$. Firma ta w rzeczywistości służy białoruskiemu reżimowi - w dobie sankcji jakie na niego nałożono - do pozyskiwania kapitału zagranicznego. Wspomniany kredyt został zabezpieczony 51% udziałów rafinerii Naftan. Rosyjski kapitał posiada także ponad 40% udziałów w rafinerii w Mozyrzu. Są to realne próby przejęcia kontroli nad rynkiem białoruskim, który odciska swoje piętno także na sytuacji krajów bałtyckich.

Rynek bałtycki to bowiem pole konkurencji zakładów rosyjskich, Możejek, estońskiej rafinerii w Porvoo oraz białoruskiego Naftanu w Nowopłocku... Ewentualne przejęcie Naftanu przez kapitał rosyjski, w połączeniu z budową nowej rafinerii w Estonii i próbą kupna Możejek daje nam pełny obraz sytuacji na rynku bałtyckim.

Podsumowanie

Przejęcie Lotosu przez „wariant rosyjski” może okazać się groźne dla bezpieczeństwa energetycznego Polski i krajów bałtyckich. Ze względu na nowoczesność Grupy, jej rafinerię, naftoport, czy koncesje wydobywcze – w odpowiednich rękach i przy dostawach ropy po zaniżonych cenach może ona w istotny sposób zmienić układ sił na rodzimym rynku. W przypadku osłabienia Orlenu może to ułatwić przejęcie Możejek, które z kolei wraz z inwestycjami rosyjskimi w Estonii i próbami przejęć zakładów białoruskich mogą doprowadzić do monopolizacji rynku energetycznego krajów bałtyckich przez Rosję.

Lotos jako element rosyjskiej ekspansji gospodarczej
FAE Policy Paper nr 27/2011
Piotr A. Maciążek

Tezy przedstawiane w serii „Policy Papers” Fundacji Amicus Europae
nie zawsze odzwierciedlają jej oficjalne stanowisko !

Kontakt

**Fundacja
Aleksandra Kwaśniewskiego
„Amicus Europae”**

Aleja Przyjaciół 8/5
00-565 Warszawa, Polska

Tel. +48 22 622 66 33

Tel. +48 22 622 66 03

Fax: +48 22 629 48 16

email: fundacja@fae.pl, www.fae.pl

FAE Policy Paper nr 27/2011

**Lotos jako element rosyjskiej
ekspansji gospodarczej**

Autor: Piotr A. Maciążek

Ekspert Zespołu Analiz Fundacji *Amicus Europae*.

Publicysta, redaktor naczelny Polityki Wschodniej (www.politykawschodnia.pl), komentator Europejskiego Centrum Analiz Geopolitycznych.